

15.1.2010

Asia   **OPETUSTOIMEN HENKILÖSTÖKOULUTUS 2010**
OPPILAITOS- JA OPETUSTOIMEN JOHDON TÄYDENNYSKOULUTUS

Yleistä   Oppilaitos- ja opetustoimen johdon tehtävissä toimiva henkilö tarvitsee syvällistä tietoa ja osaamista niistä monista tehtäväalueista, joita opetustoimessa ja oppilaitoksissa toteutetaan. Johto tarvitsee tietoa siitä, miten osa-alueet suhtautuvat toisiinsa ja miten ne voidaan integroida käytännön toimintaan.

Rehtorin tehtävänä ja vastuulla on saada oppilaitos toimimaan kokonaisuutena hyvin. Rehtorin tehtävä edellyttää, että hän voi hahmottaa vallitsevat olosuhteet ja niitä käyttäen kehittää toimintaa siten, että oppilaitoksessa voidaan toteuttaa vaikuttavia oppimisprosesseja. Rehtorilla tulee olla hyvää kuva oppilaitoksen tavoitteista ja tuloksista yhdessä opettajien ja muun henkilöstön kanssa.

Taustaa

Opetushallitus julistaa haettavaksi valtionavustuslain (688/2001) mukaiset avustukset oppilaitosjohdon ja opetustoimen johdon täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutus-hankkeet rahoitetaan sekä opetustoimen henkilöstökoulutukseen vuonna 2010 osoite-tuista määrärahasta, josta osa on suunnattu Osaava-ohjelman toteuttamiseen.

Säädösperusta ja muut ohjausasiakirjat

- [valtionavustuslaki \(688/2001\)](#)
- [valtion talousarvio 2010](#)
- [koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2007-2012](#)
- [opetusministeriön suunnitelma valtion rahoittamasta opetustoimen henkilöstökoulutuksesta 2010](#)
- [opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunnan suunnitelma valtion rahoittaman opetustoimen henkilöstökoulutuksen kehittämisen periaatteista ja painoalueista vuosina 2009-2011](#)

Avustuksen käyttötarkoitus

- oppilaitos- ja opetustoimen johdon täydennyskoulutus osana Opetushallituksen toimialalla
- vuonna 2010 tuetaan erityisesti yleissivistävään koulutukseen liittyvää oppilaitosjohdon täydennyskoulutusta
- avustus on tarkoitettu kattamaan vain avustettavasta koulutushankkeesta aiheutuvat menot
- tutkimustoiminta ei kuulu tämän rahoituksen piiriin.

Valtionavustusmääräraha

Opetushallitus asettaa haettaviksi valtion talousarvion momentilla 29.30.20 osoitetusta määrärahasta noin 1 400 000 euroa oppilaitos- ja opetustoimen johdolle suunnattuun koulutuspoliittisesti merkittävään opetustoimen henkilöstökoulutukseen.

Hakukelpoisuus

Alan erityisasiantuntemusta edustavat korkeakoulut ja muut organisaatiot.

Kohderyhmä

Valtion rahoittama opetustoimen henkilöstökoulutus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja muussa yleissivistävässä koulutuksessa, perusopetuslain (628/1998) mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa, ammatillisessa koulutuksessa, aikuiskoulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä työskentelevien rehtorien ja muun oppilaitosjohdon sekä opetustoimen johdon osaamisen kehittämiseen.

Vaikuttavuuden varmistamiseksi osa henkilöstökoulutuksesta edellyttää tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Tällöin osa täydennyskoulutuksesta on tarkoituksenmukaista toteuttaa myös muiden toimialojen edustajien tai muissa tukitehtävissä työskentelevän henkilöstön kanssa.

Koulutushankkeet **eivät voi olla** suunnattuja **vain** yhden kunnan/kaupungin henkilöstölle tai yhdelle koulutuskuntayhtymälle.

Tavoitteet

Vaikuttavuustavoitteet

- koulutusjärjestelmän toimivuuden edistäminen
- kansallisen koulutuspolitiikan tukeminen
- uudistusten toimeenpanossa tarvittavan osaamisen lisääminen
- tutkimuksessa ja arvioinnissa tuotetun tiedon ja hyvien toimintamallien levittäminen
- kansallisen, alueellisen ja työelämäyhteistyön edistäminen
- täydennyskoulutusmahdollisuuksien varmistaminen opetustoimen henkilöstön työuran eri vaiheissa.

Laadulliset tavoitteet

- osallistumisasteen nostaminen ja saavutettavuuden parantaminen
- oman työn ja työyhteisön kehittämistä tukevien toimintamallien edistäminen
- henkilökohtaistamisen, työssäoppimisen ja muiden joustavien ja yhteisöllisten oppimismahdollisuuksien lisääminen työuran eri vaiheissa
- työuran eri vaiheiden tarpeita palvelevan koulutustarjonnan parantaminen
- tutkimus- ja tiedeperustaisuuden sekä arviointi- ja kehittämishankkeiden tuloksiin perustuvan toiminnan vahvistaminen
- tieto- ja viestintätekniiikan käytön lisääntyminen ja kehittyminen johtamisen ja opetuksen välineenä.

Välttämättömät edellytykset ja valintaperusteet

Välttämättömät edellytykset

- hakijaehdot täyttyvät
- kohderyhmäehdot täyttyvät
- koulutushankkeen sisältö vastaa haetun rahoitusalueen painopisteitä
- hakemus on saapunut opetushallitukseen määräajassa (myöhässä saapuneita hakemuksia ei käsitellä)
- koulutushanke käynnistyy vuonna 2010
- koulutushanke päättyy viimeistään 2011
- koulutushanke on taloudellisesti realistinen.

Valintaperusteet

- palvelujen saatavuus
- innovatiivinen ja monipuolinen sisältö ja toteutus
- tuki oman työn ja koko työyhteisön kehittymiselle
- tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen sekä johtamistyössä että pedagogisessa kehittämisessä
- tutkimus- ja arviointitiedon sekä kehittämishankkeiden tulosten soveltaminen.

Hakuryhmän painopisteet

HANKERYHMÄ	Oppilaitosjohdon koulutusohjelma
Painoalue 1	Rehtorin työhön valmentava rekrytointikoulutus (6 op)
Kohderyhmä	Opettajat sekä muut rehtorin tehtävistä kiinnostuneet henkilöt
Painopisteet	<p>Koulutushankkeen sisällöissä tulee käsitellä mm. seuraavia asioita</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuva oppilaitosjohtajan työstä • asiantuntijayhteisön johtaminen, henkilöstöjohtaminen • johtamisen mallit – delegointi, tiimijohtaminen, jaettu johtajuus • strateginen johtaminen (pedagoginen johtajuus ja OPS johtamisen välineen, hyvä hallinto, talouden johtaminen, resurssien joustava käyttö, tietoon perustuva johtaminen) • oppilaitosten toimintasuunnitelmat ja työn vuotuinen organisointi • laatukriteerien, arviointi- ja tutkimustiedon sekä kehittämishankkeiden hyödyntäminen • rehtorin oikeudellinen asema, oppilaiden kurinpitoasiat • vuorovaikutustilanteet ja erilaisuuden johtaminen • verkostot ja sidosryhmät rehtorin työn tukena • alueellinen näkökulma • omat rajat ja jaksaminen, hyvinvoiva ja turvallinen työyhteisö • ammatillinen kasvu, oma kehittyminen, koulutusmahdollisuudet.
Painoalue 2	Uusien rehtoreiden koulutusohjelma (9 op)
Kohderyhmä	Virassaan uudet rehtorit sekä muut oppilaitosten johtotehtävissä työskentelevät henkilöt
Painopisteet	<p>Koulutusohjelmalla tuetaan uuden rehtorin henkilökohtaista kehittymistä, eri tehtävien haltuunottoa ja työssä jaksamista. Koulutustilanteet organisoidaan siten, että ne tuottavat kokemuksia kollegiaalisesta tuesta ja edistävät ammatillisten yhteistyöverkostojen syntymistä. Lisäksi pyritään siihen, että uusilla rehtoreilla on mentori, joka kokeneena ammatillisena auttaa työhön perehtymisessä.</p> <p>Peruskoulutuksessa tarkastellaan rinnakkain uuden rehtorin henkilökohtaista kehittymistä ja hänen oppilaitoksensa työorganisaation kehittymistä. Koulutuksissa hyödynnetään ajankohtaista tutkimus, arviointi- ja kehittämistyötä. Koulutukseen tulee sisällyttää perusteellinen ohjaus oman täydennyskoulutus suunnitelman tekemiseen ja ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen. Lisäksi koulutukseen tulee sisällyttää ohjaus työorgani-</p>

	<p>saation pitkäjänteisten yhteisöllisten kehitysprosessien suunnitteluun, johtamiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.</p> <p>Koulutushankkeen tulee sisältää ainakin seuraavia sisältöjä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitoksen organisaatio, hallinnointi ja talous Lähtökohtana on koulun perustehtävä ja jatkuva kehittäminen, sisäinen ja ulkoinen viestintä- ja päätöksentekojärjestelmä, talous. • Oppilaitoksen opetussuunnitelma ja oppimistulokset Opetussuunnitelman jatkuva kehittäminen ja laaja yhteistyö eri sidosryhmien kanssa, oppilaitosten paikallinen, alueellinen ja kansainvälinen yhteistyö, oppimisympäristön kehittäminen, toiminnan laadun arviointi ja varmentaminen sekä opettajien täydennyskoulutuksen hyödyntäminen. • Henkilöstöhallinto ja johtaminen Palvelussuhdeasiat, rekrytointi, johtamisen etiikka, osaamisen johtaminen, oppilaiden kurinpitoasiat, henkilöstön kehittäminen, osallistava johtaminen, itsetuntemuksen ja vuorovaikutuksen kehittäminen sekä kodin ja koulun yhteistyö. • Strateginen suunnittelu Toimintaympäristön muuttuminen ja sen vaikutukset kansalliseen ja paikalliseen koulutuspolitiikkaan, oppilaitoksen visio ja strategia sekä kilpailutilanteiden ja yhteistyön hallinta.
--	--

Painoalue 3	Mentorikoulutus (2 – 6 op)
Kohderyhmä	Oppilaitos- ja opetustoimen johto (koulutusohjelma kokeneille rehtoreille ja muille kokeneille johtotehtävissä oleville)
Painopisteet	Koulutuksessa perehdytään uusien rehtoreiden ja muiden uusien johtajien mentorointiin ammatillisen kehittymisen tukimuotona sekä tuetaan itse mentoroinnin käynnistämistä.

Painoalue 4	Tieto- ja viestintätekniikka johtamisen ja opetuksen välineenä (1 – 6 op)
Kohderyhmä	Oppilaitoksissa ja opetustoimen johtotehtävissä työskentelevä henkilöstö
Painopisteet	Koulutus painottuu tieto- ja viestintätekniikan käytön hyödyntämisen mahdollisuuksiin toimintakulttuurin muutoksen johtamisessa, viestinnässä, verkostoyhteistyössä sekä pedagogisessa kehittämisessä. Koulutusohjelmassa perehdytään uusiin tietotekniisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin sekä niiden kuvaamiin innovatiivisiin johtamisratkaisuihin sekä työyhteisön kehittämiseen.

Painoalue 5	Oppilaitoksen kehittämisen tuki ja työvälineet (2 – 6 op)
Kohderyhmä	Oppilaitosjohto, opetustoimen johto, johtoryhmät
Painopisteet	<p>Koulutusohjelma on oppilaitosten ja opetustoimen kehittämistyön konkreettinen, käytännönläheinen ja konsultatiivinen tuki. Koulutushanke perustuu tutkimus- ja arviointitoiminnasta saatuihin tuloksiin. ja Siinä käynnistetään nykytilan analyysin pohjalta kehitysprosessi oman työyhteisön kehittämiseksi ja oppimisen laadun parantamiseksi.</p> <p>Benchmarking, vertaisoppiminen ja niiden hyödyntäminen ovat työyhteisöä kannustavia menetelmiä kehittämistyössä, ja ne ovat johdolle innovoiva ja kannustava kehitystyön tuki.</p>

Koulutushankkeen suunnittelijoille

Rahoitettavaksi halutaan monipuolisia koulutushankkeita, jotka koostuvat erilaisista kokonaisuuksista kuten

- pitkäkestoiset opintopisteytetyt koulutukset
- lyhyempikestoiset, monimuotoiset koulutukset
- seminaarit
- yksittäiset koulutuspäivät
- mentoroinnin tuki.

Koulutushanke voi olla valtakunnallinen tai alueellinen. Valtakunnallinen koulutus tulee järjestää eri puolilla Suomea.

Hakemusasiakirjat

Avustushakemus tehdään hakulomakkeella. Hakemuksen tekee koulutuksen järjestäjä. Hakemuksen allekirjoittajalla tulee olla nimenkirjoittamisoikeus koulutuksen järjestäjän puolesta.

Hakutiedote on Internetissä 15.1.2010 alkaen. Haku alkaa 15.1.2010 ja päättyy 15.2.2010 klo 16.15. Avustushakemus täytetään sähköisessä hakujärjestelmässä osoitteessa www.oph.fi-> Rahoitus -> Valtionavustukset -> Opetustoimen henkilöstökoulutus.

Yhteishankkeissa yksi hakijoista toimii koordinaattorina ja muut hakijat partnereina. Sekä koordinaattori että partnerit tekevät yhteiseen hankesuunnitelmaan perustuvat omat hakemuksensa kustannusarvioineen.

Tulostettu avustushakemus postitetaan Opetushallitukseen kahtena (2) kappaleena hakijaorganisaation allekirjoituksella varustettuna. Postiosoite on Opetushallitus, PL 380, 00531 Helsinki.

Hakemusten on oltava Opetushallituksen kirjaamossa viimeistään haun päättymispäivänä klo 16.15. **Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä.**

Opetushallitus tekee päätökset avustusten myöntämisestä huhtikuun 2010 loppuun mennessä.

Valtionavustuksen maksatus, käyttöaika ja raportointi

Avustus maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä maksetaan avustuksen saajan tilille kuukauden kuluessa siitä, kun myönteinen päätös avustuksesta on tehty. Ensimmäinen erä on 50 % koko avustuksesta. Loppuosa maksetaan avustuksen saajan tilille väliraportin hyväksymisen jälkeen vuoden 2011 aikana.

Valtionavustusten maksamisessa, maksamisen keskeyttämisessä, avustusten käytön tarkastuksissa, avustusten palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001).

Avustusta myönnetään vuoden 2010 määrärahasta. Avustusten käyttöaika alkaa hankepäätösten hyväksymisen jälkeen keväällä 2010 ja päättyy 31.12.2011.

Kaikkien hankkeiden määrällisistä ja laadullisista tuloksista tulee raportoida Opetushallituksen päätöksen hyväksymisen yhteydessä antaman ohjeen mukaisesti. Väliraportti toimitetaan Opetushallitukselle 30.4.2011 mennessä. Loppuraportti toimitetaan kuukauden kuluttua koulutushankkeen päättymisestä tai viimeistään 31.1.2012.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat:

Opetusneuvos Kristiina Haavisto, puh. 040 348 7267

Ruotsinkielinen henkilöstökoulutus:
Erityisasiantuntija Carola Helle, puh. 040 348 7284

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@oph.fi

Hallintojohtaja

Kari Pitkänen

Opetusneuvos

Kristiina Haavisto

Koulutusten toimenpideohjelmissa ja koulutuksissa huomioitavia suunnitelmia ja asiakirjoja

Hallitusohjelma

<http://www.valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/hallitusohjelma-painoversio-040507.pdf>

Hallituksen politiikkaohjelmat

<http://www.valtioneuvosto.fi/toiminta/politiikkaohjelmat/fi.jsp>

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2007 – 2012

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/kesu_2012_fi.pdf

Opettajankoulutus 2020 (OPM 2007:44)

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/tr44.pdf?lang=fi>

Opettajatarve maahanmuuttajataustaisten opetuksessa ja koulutuksessa (OPM 2007:32)

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/tr32.pdf?lang=fi>

Erityisopetuksen strategia

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/tr47.pdf?lang=fi>

Kunta- ja palvelurakenneuudistus ja Paras-hanke

http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/025_paras/index.jsp

Suomen rakennerahastostrategia 2007 – 2013

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/a43ecd13fcf20dc8c225723e0036276e/\\$file/rakennerahastostrategia_08122006.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/a43ecd13fcf20dc8c225723e0036276e/$file/rakennerahastostrategia_08122006.pdf)

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunnan ja opetusministeriön laatima täydennyskoulutussuunnitelma vuosille 2009–2011

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/opetustoimenkoulutus/?lang=fi

Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen ja vapaan sivistystyön kehittämissuunnitelman 2008 – 2012 toimeenpano

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/?lang=fi

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/opetustoimenkoulutus/?lang=fi

Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistaminen (Osaava)

<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2009/Osaava.html>

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus

http://www.oph.fi/julkaisut/2008/ammatillisen_koulutuksen_laadunhallintasuositus.pdf

Ammattiopistostrategia

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/ammattiopistostrategia/index.html>

Korjausrakentamisen strategian toimeenpanosuunnitelma

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=100081&lan=fi>

Kansallinen kestävän kehityksen strategia ”Kohti kestäviä valintoja – kansallisesti ja globaalisti kestävä Suomi”

<http://www.syke.fi/download.asp?contentid=53983&lan=fi>